

ристати!) в формі фрази „jeśli i to prawda“, фрази, що зі змістом його статі не має нічого спільнога і котра зовсім випадає після вищепереданих слів про цілковиту вірогідність „Kijger'a Warszawsk'ого“; 2) що п. Пашковський, відповідаючи в № 156 „Dz. Kij.“ д. Сергію Ефремову, теж одрікається від віри в „документи Раковського“, що однаке не завважає йому вдруге повторяти свою нікчемну брехню про „жменю запаморочених німцем українських вархолів“.

Оці фактичні пояснення вважав я потрібним подати для освітлення брехень „Dzien. Kijowsk'ого“. А тепер ще кілька слів про поміщену в ньому, в цій же самій замітці, особисту витівку проти мене, на котру відповідаю тільки тому, що це, думаю, поможет де в чому уясити психологію сучасних вшехпольських українофобів на Україні.

Непідписаний „лицар“ „Dzien. Kijowsk'ого“, звертаючись особисто до мене, пригадує мені одну з заповідей співробітників цього часопису про те, що „запал неофіта повинен мати свої граници“. Мої панове,—говорити вам про етично-моральний обов'язок віддавати свою працю на користь тих мас народів, з котрих тяжко хріавиці живеш; говорити вам про це „почуття історії“, про цей „категоричний імператив“, котрий наказує кожному поколінню в народі переймати на себе всю спадщину—і гріхи і власуги—попередніх та надолжувати гріхи невисипуєю працею на занедбаній ниві народній,—говорити про все це вам не буду, бо—у перше, воно було вже сказано 50 літ тому ясно та виразно нашими незабутніми учителями Антоновичем, Рильським і іншими товаришами однодумцями—а вдруге, все це річі і поняття для вашої теперішньої вшехпольської психології крамарів патріотизму недоступні. Але тому що ви в одному разі зачепили мою особу, то вважаючи такі річі прінципіально нецікавими, пояснюю вам тільки, що „неофітом“ звати мене ви не можете права, бо (поминаючи вже питання національного походження) з того часу, коли я почав жити громадським життям, з часів гімназії, я брав і беру по мірі сил участь в житті моєго українського народу, при чому „gorliwosc neofity“ не завважала мені однаке працювати в польсько-українськім „Przegląd i Krajowim“, котрий найголовнішою своею метою ставив вироблення якогось певного і стало-го польсько-українського „modus vivendi“, якоїсь трівкої польсько-української згоди на нашій Україні. Крім того своїми нападками ви приневолюєте мене пояснити, звідки беруться у вас, в Dzienik'у Kijowsk'ому“ опі „заповіді про неофітів“, котрими ви при всякій нагоді так охоче воюете.

І коли я вам, панове, пригадаю, що свого часу одним з найдіяльніших співробітників в широ-демократичнім і народницькім варшавськім „Glosie“, до котрого писав теж і небіжчик Тадей Рильський, був цей самий пан Пашковський, котрий тепер вже навіть „bez maski“ служить за Czarnego Jgeomocia“ у вшехпольсько-реакційному „Dzienik'у Kijowsk'ому“, —що, поминувши всяких інших типів gentium, автором видаваних в Парижі українофобських памфлетів, спеціалістом від „місцевої політики“ „Dz. Kijowsk'ого“ і запеклим сіячем польсько-української ненависті є п. Зелінський, котрий не так ще давно, уже в віці дозрілім, був завзятим космополітом, байдужим до всяких національних, в тому числі і польських справ,—то думаю, що всім стане ясно звідки „Dz. Kij.“ придбав собі такий досвід про „межі дозволені і недозволені неофітам“ та чому він сласне так часто ці межі сам переступає.

А коли звернемо увагу ще й на те, що між вами є такі пани, як приміром автор листа (в № 276 з 1909 р. цього часопису), написаного з приводу свого ювілею, котрий в таку хвилину підкреслює, як „одинокий (!) промлем (zagadnienie), який має деяку вартість в цілому його житті і фаху“, той факт, що він „русин з міщанської родини православного обряду“ став поляком і польським письменником, і коли додамо що таких панів—„поляків всякої віри і всякого походження“, кажучи словами того самого автора—є між вами багато,—то для нас стане зрозумілим, звідки у польських шовіністичних оборонців „стану посадання“ береться така ненависть до українського національного відродження, до народу,

Де-Що про неофітів.

(Кілька слів пояснення для читачів „Dzienik'у Kijowsk'ому“).

У відповідь на мою статю, поміщену в № 136 „Ради“, в котрій я між іншими на підставі фактів закинув п. Бартошевича і п. Пашковському, авторам українофобських статей в „Dz. Kijowsk'им“, свідому брехню і наклеп та назвав цей вчинок в погляду людської моралі—подлістю, а також у відповідь на мое прохання, звернене до цих панів, назвати по імені підкупленіх, на їх думку, українців з „документів Раковського“, появилась в цьому „лицарському“ органі недопідписанна замітка під заголовком: „Z prasy ruskiej“ (sic!). В цій замітці, як і слід було сподіватись, відповіді на мое питання нема, але є за те знов вшехпольська брехня, лайка і провокація української преси. Вдаватись в ширшу полеміку з не-підписанним вшехпольським провокатором, вважаю річчю непотрібною, а чесну частину польського громадянства, котре хоче знати правду, прошу перечитати і провірити:

1) Статю „Rząd pruski a „ukraincy“ в № 147 „Dz. Kijow.“, в котрій цей вшехпольський орган не тільки не робить уваги, що він „документи Раковського“ подає на одвічальність „Kijger'a Warszawsk'ого“ (як справді зробили деякі польські газети, назначаючи, що вони передруковують ці документи „na odpowiedzialnosć“ „Kur. Warsz.“), але як-раз навпаки—вірить їм без всяких застережень; 2) вступну статю в № 148, в котрій п. Бартошевич виразно каже: „Документи оголошені в „Kur. Warsz.“, мають ознаки автентичності. Не можемо допустити, щоб поважний орган, (се б то „Kurier Warszawski“) без докладного провірення легкодумно пускав в світ такі многоважні (!) ревеліації“. (Dokumenty, przez „Kur. Warsz.“ ogłoszane mają cechy autentyczności. Nie możemy przypuszczać, aby organ poważny, bez dokładnego sprawdzenia tak doniosłe rewelacje lekkomyślnie w świat rzucał) і далі на цій підставі кидає свій безсorumний наклеп в вічі цілому сучасному українському рухові, другими словами, цілій свідомій частині українського народу. Він пише: „ми знаємо тепер, як робиться серед русинів (чому не „малоросів“? В. Л.) „українська“ політика... ми знаємо, хто поставив засоби для публіцистичної, наукової та історичної літератури, котрою так хваляться „українці“ і т. д. без кінця; 3) мою статю (в № 136 „Ради“), в котрій я підкреслюю, що ми відрізняємо вшехпольські з „Dz. Kij.“ від польського народу і що до цього народу „ми не маємо ненависті“, тим часом як в замітці „Dz. Kijow.“ говориться, що я, мовляв, нападаю „на польське громадянство на Україні“!

З рештою, як що ви, „лицарі“ з „Dz. Kijowsk'ого“, справді переконали в тому, що правда на вашім боці, то можете мене потягнути до суду, як що не коронного, до котрого може нема формальних підстав, то до третейського, або суду при „товаристві літераторів і журналістів“, чи якого іншого; я свою статю підписав і, повторюю, готов за кожне ІI слово перед публичним судом відповісти.

Що ж до п. Бартошевича і п. Пашковського, то й тепер піддержуємо їхніх своїх обвинувачення і то тим більше, що: 1) із „відповіді“ „Dz. Kijowsk'ого“ видно, що п. Бартошевич не вірив сам в свої брехні і наклеп кинений на український рух, бо на всякий випадок лишив собі фірточку (котру тепер хотів би вико-

ристати!) в формі фрази „jeśli i to prawda“, фрази, що зі змістом його статі не має нічого спільнога і котра зовсім випадає після вищепереданих слів про цілковиту вірогідність „Kijger'a Warszawsk'ого“; 2) що п. Пашковський, відповідаючи в № 156 „Dz. Kij.“ д. Сергію Ефремову, теж одрікається від віри в „документи Раковського“, що однаке не завважає йому вдруге повторяти свою нікчемну брехню про „жменю запаморочених німцем українських вархолів“.

Оці фактичні пояснення вважав я потрібним подати для освітлення брехень „Dzien. Kijowsk'ого“. А тепер ще кілька слів про поміщену в ньому, в цій же самій замітці, особисту витівку проти мене, на котру відповідаю тільки тому, що це, думаю, поможет де в чому уясити психологію сучасних вшехпольських українофобів на Україні.

котрий без всяких агресивних інстинктів хоче бути нарешті тільки собою, а не погноем для польської чи не-польської культури. І ми зрозумієм чому ви, панове, з „Dziennik'a Kijowskiego“ так ненавидите „українців“, чому при кожній нагоді стараєтесь ганьбити, обкидати болотом тих людей, що, усвідомивши собі під впливом загального національного відродження свою національну принадлежність, прямують до вільного та незалежного національного розвитку свого народу.

І тому своїми брехнями, своїми лайками, своїми наклепами ви нас не здивуєте, а провокація ваша, повторяєм, вам не вдастся. Бо тут, на правобічній Україні, поважно боротися з вами, це значить—як слушно завважив навіть ваш „Сзогну Jegomosc“—„попустому час тратити і силу“, а там, де ви справді маєте силу наш народ гнітити, то там, будьте певні, завжди знайдуться на його оборону такі вірні сини, як ося остання жертва ваших закордонних духових побратимів — студент Адам Коцько—герой-мученик, ідеї вільного життя українського народу; Адам Коцько, вбитий у львівському університеті, син матері-польки і онук убитого в бою участника польського повстання 1863 року...

Вячеслав Липинський.